

ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ ВЕКТОРІВ І МЕХАНІЗМІВ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

©2019 МОРОЗ С. Г.

УДК 338.24:334.012.64

JEL: L53

Мороз С. Г. Визначення пріоритетних векторів і механізмів регуляторної політики розвитку малого підприємництва в Україні

Сьогодні недосконалість державного регулювання малого підприємництва, відсутність системності у використанні регуляторних механізмів у сфері підприємницької діяльності здатні спричинити високий рівень тінізації, тож необхідним є визначення пріоритетних векторів та механізмів регуляторної політики розвитку малого підприємництва в Україні. У роботі доведено, що система механізмів і конкретних інструментів державної політики має формуватися на основі ключових векторів імовірного регуляторного впливу на поступ сектора малого підприємництва. З урахуванням поточного стану якості регуляторної політики та тенденцій розвитку вітчизняного сектора малого підприємництва графічно зображено та обґрунтовано пріоритетні вектори та механізми регуляторної політики розвитку малого підприємництва в Україні, до яких належать: планування; моніторинг, аналіз, діагностика; дерегулювання; інформаційно-комунікаційна політика; економічна та організаційна підтримка бізнесу. Описано результати прикладного вдосконалення регуляторної політики розвитку малого підприємництва в Україні.

Ключові слова: регуляторна політика, мале підприємництво, вектори регуляторної політики, механізми регулювання, інструменти регулювання.

DOI:

Рис.: 1. Бібл.: 8.

Мороз Світлана Геннадіївна – завідувачка Полтавського відділення Харківського науково-дослідного інституту судових експертиз імені М. С. Бокаріуса (вул. Чураївни, 1/1, Полтава, 36004, Україна)

E-mail: svitmoroz@gmail.com

УДК 338.24:334.012.64

JEL: L53

UDC 338.24:334.012.64

JEL: L53

Мороз С. Г. Определение приоритетных векторов и механизмов регуляторной политики развития малого предпринимательства в Украине

Сегодня несовершенство государственного регулирования малого предпринимательства, отсутствие системности в использовании регуляторных механизмов в сфере предпринимательской деятельности способны вызвать высокий уровень тенизации, поэтому необходимо определение приоритетных векторов и механизмов регуляторной политики развития малого предпринимательства в Украине. В работе доказано, что система механизмов и конкретных инструментов государственной политики должна формироваться на основе ключевых векторов вероятного регуляторного влияния на продвижение сектора малого предпринимательства. С учетом текущего состояния качества регуляторной политики и тенденций развития отечественного сектора малого предпринимательства графически изображены и обоснованы приоритетные векторы и механизмы регуляторной политики развития малого предпринимательства в Украине, к которым относятся: планирование; мониторинг, анализ, диагностика; дерегулирование; информационно-коммуникационная политика; экономическая и организационная поддержка бизнеса. Описаны результаты прикладного совершенствования регуляторной политики развития малого предпринимательства в Украине.

Ключевые слова: регуляторная политика, малое предпринимательство, векторы регуляторной политики, механизмы регулирования, инструменты регулирования.

Рис.: 1. Библ.: 8.

Мороз Светлана Геннадьевна – заведующая Полтавским отделением Харьковского научно-исследовательского института судебных экспертиз имени М. С. Бокаріуса (ул. Чураївни, 1/1, Полтава, 36004, Украина)

E-mail: svitmoroz@gmail.com

Moroz S. H. Defining the Priority Vectors and Mechanisms for Regulatory Policy of Development of the Small-Sized Entrepreneurship in Ukraine

Nowadays imperfection of the State regulation of small-sized entrepreneurship, absence of systemacity in usage of regulatory mechanisms in the sphere of entrepreneurial activity can cause high level of shadowing the economy, therefore it is necessary to define priority vectors and mechanisms of the regulatory policy of development of the small-sized entrepreneurship in Ukraine. The publication proves that the system of mechanisms and certain instruments of the State policy should be formed on the basis of key vectors of probable regulatory influence on promotion of the sector of small-sized entrepreneurship. Taking into view the current status of quality of regulatory policy along with tendencies of development of the national sector of small-sized entrepreneurship, priority vectors and mechanisms of regulatory policy development of small-sized entrepreneurship in Ukraine are substantiated and represented by diagrams, including the following: planning; monitoring, analysis, diagnostics; deregulation; information-communication policy; economic and organizational support of business. The results of an applied improvement of the regulatory policy of development of small-sized entrepreneurship in Ukraine are described.

Keywords: regulatory policy, small-sized entrepreneurship, vectors of regulatory policy, regulatory mechanisms, regulatory instruments.

Fig.: 1. Bibl.: 8.

Moroz Svitlana H. – Head of the Poltava Branch of the Hon. Prof. M. S. Bokarius Kharkiv Research Institute of Forensic Examinations (1/1 Churayvny Str., Poltava, 36004, Ukraine)

E-mail: svitmoroz@gmail.com

Одним із напрямів державного регулювання економіки є регуляторна політика, чиїм безпосереднім завданням є здійснення її суб'єктами при плануванні та прийнятті нормативно-правових актів чітко визначених процедур і правил,

які дозволяють уникнути неякісних і неефективних управлінських рішень. Здійснення безпосереднього державного регулювання у важливих сферах системи національного господарства за допомогою визначених механізмів та конкретних інструментів державної по-

літики, що сформовані на основі ключових векторів імовірного регуляторного впливу на поступ сектора малого підприємництва, дозволить досягти позитивних ефектів і наслідків, здатних позначитися на соціально-економічному розвитку держави та її територій, видів економічної діяльності та галузей економіки.

Дослідженням механізмів та інструментів державної регуляторної політики присвячені праці таких науковців, як О. Балабенко, Т. Васильців, І. Колупаєва, В. Малига, І. Ясіновська, проте питання визначення пріоритетних векторів як основи для функціонування цих інструментів та механізмів регуляторної політики розвитку малого підприємництва в Україні залишається недостатньо розкритим.

Метою статті є визначення пріоритетних векторів та механізмів регуляторної політики розвитку малого підприємництва в Україні.

Для вдосконалення державного регулювання малого підприємництва необхідні як нові, нестандартні, більш ефективні рішення, так і поєднання заходів сприяння розвитку з інструментами регуляторної політики – однієї з профільних складових державного регулювання в царині малого бізнесу. Такий метод дасть подвійний ефект і закладе перспективи більш сталого та прогнозованого нормативно-правового поля функціонування і розвитку малого бізнесу в Україні.

Перш ніж визначити конкретні механізми та інструменти державного регулювання в аналізованій сфері, зосередимося на більш стратегічному і системному аспекті. Йдеться про критичні недоліки вітчизняного інституціонального забезпечення сектора малого бізнесу. Адже априорі не може бути ефективною політика, коли в її рамках незрозумілим, не чітко визначеним і невірним є безпосередній об'єкт регулювання. Так, ми вважаємо, що саме таким є ключовий недолік вітчизняної регуляторної політики у сфері малого бізнесу.

Як стратегічний імператив удосконалення державної регуляторної політики розвитку малого підприємництва в Україні потрібно визначити уточнення поняття сектора малого підприємництва, а також його виокремлення як самостійного об'єкта державного регулювання. Аргументами на користь такого висновку служать таке.

По-перше, на сьогодні згідно з вітчизняним законодавством (Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань регулювання підприємницької діяльності» [1]) до суб'єктів малого підприємництва належать фізичні особи – підприємці, а також юридичні особи із середньорічною чисельністю працівників до 50 осіб та обсягами валового доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) до 70 млн грн. На наше переконання, такі критерії не можуть відповідати суб'єктам малого підприємництва, особливо в аспекті обсягу валового доходу, що завищений. До прикладу, 70 млн грн –

це 5,8 млн грн на місяць, або близько 300 тис. грн (10 тис. євро) в розрахунку на один робочий день. Таким чином, є всі підстави вважати, що інституційно сектор малого підприємництва в Україні штучно розширений.

Підтвердженням такого висновку є й те, що на сьогодні частка малих підприємств у загальній чисельності юридичних осіб – підприємств в Україні станом на 01.01.2018 р. становила 95,5%. При цьому частка середніх підприємств – 4,4%, а великих – 0,1%. Відповідні кількісні показники склали: 399 од. – великих підприємств, 14,9 тис. од. – середніх підприємств та 322,9 тис. од. – малих підприємств [5, с. 138]. Якщо ж урахувати ще чисельність фізичних осіб – підприємців, з яких діючими є близько 1,7 млн од., то частка малого бізнесу складе 99,9%, що є украй негативним структурним показником розвитку економіки.

Наступний системний недолік регуляторної бази державної політики розвитку малого підприємництва – це його так зване штучне «зрощування» із сектором середнього бізнесу. Так, у 2012 р. було прийнято Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» [2]. Цим НПА фактично об'єднано державну політику регулювання та забезпечення розвитку секторів мікро-, малого та середнього підприємництва, а це 99,9% вітчизняних підприємств.

Відповідно, визначені однакові підходи, методи, механізми, інструменти та засоби державного регулювання для цих абсолютно різних за специфікою господарювання, метою створення, обсягами інвестицій та масштабами діяльності, роллю в економіці та суспільстві сегментів національної економіки. На нашу думку, це один із найбільш комплексних недоліків всієї системи державного регулювання розвитку економіки України.

Наступний етап удосконалення державної регуляторної політики розвитку малого підприємництва в Україні потрібно присвятити впровадженню відповідних механізмів та інструментів регулювання за її ключовими векторами, якими є планування, моніторинг, аналіз та діагностика, дерегулювання, інформаційно-комунікаційна політика, економічна та організаційна підтримка (рис. 1).

Саме таким чином буде узгоджено якісне державне регулювання розвитку цього важливого сектора національного господарства та покращення вітчизняної регуляторної політики в цій сфері.

Вважаємо, що в рамках вектора планування потрібно реалізувати такі механізми, як нормативно-стратегічний, адміністративний і механізм програмування. Спільна мета їх формування та впровадження полягає в системному покращенні функції планування в рамках державної регуляторної політики розвитку малого підприємництва в Україні.

Вектори політики	Механізми регулювання	Інструменти регулювання
Планування	<ul style="list-style-type: none"> • нормативно-стратегічний; • адміністративний; • програмування 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ прийняття і реалізація Стратегії розвитку сектора МП; ➤ розробка і реалізація галузевих проектів у секторі МП; ➤ планування та впровадження програм збалансованого просторово-територіального розвитку МП; ➤ формування і втілення національних проектів за участі суб'єктів МП
Моніторинг, аналіз, діагностика	<ul style="list-style-type: none"> • інформаційний; • аналітичний; • нормативно-методичний 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ упровадження національного та регіональних моніторингів регулювання розвитку МП; ➤ створення системи тестування якості регуляторної політики; ➤ складання просторово-структурних рейтингів якості бізнес-середовища та легкості ведення бізнесу
Дерегулювання	<ul style="list-style-type: none"> • інформаційно-адміністративний; • інституційно-правовий • адміністративно-організаційний 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ розвиток е-урядування у сфері дозволів, погоджень, ліцензування; ➤ уніфікація НПА, що регулюють базисні засади малого бізнесу в єдиному Кодексі; ➤ посилення регламентованості контрольної-перевірочної діяльності відносно суб'єктів МП, упровадження регіональних омбудсменів
Інформаційно-комунікаційна політика	<ul style="list-style-type: none"> • інституційно-інформаційний; • цифровізації; • інтелектуалізації; • інформатизації 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ створення площадок інтернет- та електронної комунікації в площині «влада – бізнес – громадськість»; ➤ розвиток малого бізнесу у сферах цифровізації та інтелектуалізації економіки; ➤ покращення інформаційно-психологічного середовища у секторі МП; ➤ інформатизація МБ
Економічна підтримка	<ul style="list-style-type: none"> • організаційно-економічний; • інституційно-організаційний; • інституційно-правовий 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ розвиток інституційної інфраструктури фінансово-ресурсного забезпечення підтримки МП; ➤ формування конкурентного середовища на ринках спеціалізації МБ; ➤ створення системи вертикально-горизонтальних інтеграційних зв'язків за участі малих підприємств; ➤ підтримка становлення площадок співпраці представників МБ з іншими секторами економіки; ➤ формування інституційно-організаційних елементів підтримки і розвитку сектора МП
Організаційна підтримка		
Результати політики		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ забезпечення стратегічного характеру управління та керованості розвитку сектора МП, його суб'єктів; ✓ максимальна реалізація просторово-структурного потенціалу розвитку МП; ✓ спрощення та узгодження положень НПА у сфері регулювання МП; ✓ послаблення адміністративного тиску на МБ; ✓ формування інституційних платформ співпраці та інтеграційного розвитку суб'єктів МП; ✓ реалізація потенціалу МП у частині інноваційного розвитку, впровадження інформаційних технологій; ✓ покращення організаційно-управлінського і фінансово-ресурсного забезпечення МБ; ✓ покращення психологічного бізнес-клімату 		

Рис. 1. Пріоритетні вектори та механізми регуляторної політики розвитку малого підприємництва в Україні

Так, на сьогодні в нашій державі відсутня стратегія розвитку сектора малого підприємництва, що потрібно вважати суттєвим недоліком державного регулювання в аналізованій сфері [7, с. 136]. Як уже зазначалося, цей сектор відіграє важливу, навіть системоформувальну, роль у функціонуванні соціально-

економічної системи держави. Отже, об'єктивно необхідним є бачення його розвитку і в поточній, і в довгостроковій стратегічній перспективі.

Таким чином, вважаємо неприйнятним і таким, що потребує негайного усунення в рамках удосконалення державної регуляторної політики, недолік,

пов'язаний з відсутністю загальнодержавного стратегічного плану розвитку сектора малого підприємництва в Україні.

Наступним кроком після його виправлення має стати розробка та реалізація галузево-функціональних державних і регіональних програм підтримки розвитку вітчизняного сектора малого бізнесу [5, с. 211]. Мова йде про те, що держава не в змозі належним чином забезпечити і увагою, і ресурсами підтримку одразу всіх зареєстрованих суб'єктів малого бізнесу.

Тут більш доречним вбачається так званий селективний підхід, коли визначаються найбільш перспективні для розвитку та реалізації соціально-економічного та суспільного потенціалу суб'єктів малого бізнесу види економічної діяльності (галузі економіки) та забезпечується державна підтримка програм і проектів малих суб'єктів господарювання саме за цими напрямками.

З іншого боку, сектор малого підприємництва завжди вважався ключовим інституційним елементом забезпечення соціально-економічного розвитку на місцевому рівні. Таким чином, державному програмуванню підлягає й просторово-структурний розвиток малого підприємництва. Вважаємо критично важливими прийняття та реалізацію низки програм (національних, регіональних і місцевих) державної підтримки активізації підприємницької діяльності на сільських, віддалених і депресивних територіях, у малих містах, гірських поселеннях. Упровадження належних підтримуючих заходів забезпечило б значно більш збалансований територіальний розвиток у нашій країні. Натомість, з року в рік спостерігаються все більш зростаючі диференціації та диспропорції соціально-економічного розвитку з-поміж обласних центрів та інших територій.

Наступний вектор державної регуляторної політики розвитку малого підприємництва стосується моніторингу, аналізу та діагностики [3; 6, с. 101]. На наше переконання, як статистичного спостереження, так і даних незалежних інформаційно-аналітичних агентств, міжнародних та вітчизняних економічних і громадських організацій недостатньо для реальної справедливої оцінки стану справ з подальшим обґрунтуванням якісних управлінських рішень. Як уже зазначалося, значно важливішою інформаційно-аналітичною основою вдосконалення регуляторної політики служить не стільки чисельність суб'єктів малого підприємництва, кількість створених ними робочих місць та обсягу реалізованої продукції, скільки реальні перешкоди для ведення бізнесу.

При цьому найбільш доречними механізмами мають стати інформаційний, аналітичний та нормативно-методичний. В їх межах базисним інструментом має служити упровадження національного та регіонального моніторингів регулювання розвитку малого бізнесу. Вважаємо, що таке завдання доцільно покласти на найбільш авторитетні незалежні вітчиз-

няні аналітично-консалтингові структури, а витрати на започаткування такої практики окупляться вже в короткостроковій перспективі засобом зростання ділової активності населення, збільшення чисельності суб'єктів малого бізнесу, нарощування обсягів та масштабів їх діяльності, зростання величини платежів до центрального і місцевих бюджетів.

Наступний вектор удосконалення вітчизняної державної регуляторної політики у сфері розвитку малого підприємництва стосується дерегулювання комерційної господарської діяльності [8, с. 90]. Його важливість та актуальність обумовлюється все ще недостатнім рівнем спрощення умов та засад ведення підприємницької діяльності у нашій державі. Хоча для цього в останні роки зроблено доволі багато.

На нашу думку, тут провідними інструментами державного регулювання мають стати інформаційно-адміністративний, інституційно-правовий та адміністративно-організаційний. Загальна логіка підбору інструментів в рамках цих механізмів зводиться до таких двох аспектів, як: 1) розвиток електронних комунікацій та їх заміщення фізичних відносин і контактів; 2) узагальнення і спрощення положень нормативно-правових актів, що регулюють діяльність суб'єктів малого підприємництва.

Так, до прикладу, чим більше адміністративні відносини на стику «влада – бізнес» у сфері отримання дозволів і погоджень будуть регламентуватися виключно заявленим принципом та в електронній формі, тим більше вони набуватимуть ознак прозорості, справедливості, рівноправності, чесності та спрощеності. Взагалі, на наше переконання, має відбутися максимальне зведення відносин представників бізнесу та влади у площину прозорих електронних комунікацій. За цим майбутнє модернізації системи дерегулювання підприємництва.

Попри це, важливо працювати й над уніфікацією всіх положень, які регулюють вітчизняний малий бізнес. На сьогодні це велика чисельність різнохарактерних нормативно-правових актів, які визначають умови комерційної господарської діяльності та регулюють ті чи інші правовідносини. Відповідно, підприємцю-початківцю зазвичай складно опрацювати увесь нормативно-правовий базис і дотримуватися всіх його законодавчих вимог, що де стимулює підприємництво.

Отже, визріла актуальність уніфікації всіх положень нормативно-правових актів в аналізованій сфері в єдиному лаконічному документі – кодексі законів.

Наступний визначений нами вектор удосконалення державної регуляторної політики розвитку малого підприємництва в Україні стосується інформаційно-комунікаційної політики [4, с. 59]. Її реалізація покликана налагодити зв'язки і комунікацію між такими суб'єктами регулювання, як держава, бізнес і громадський сектор. Найбільш доречними механізмами тут виступають інституційно-інформаційний, цифровізація, інтелектуалізація та інформатизація.

При цьому базисним інструментом служить створення різного роду та форми «майданчиків» інтернет- та електронної комунікації. Вважаємо, що в цьому руслі органам влади слід ініціювати бюджетні гранти для фінансування громадських чи бізнес-ініціатив у сфері їх створення та розвитку діяльності. Чим більше буде сформовано самодостатніх площадок співпраці, тим якіснішою – подальша комунікація.

Слід відмітити, що останніми роками в Україні представники малого бізнесу значною мірою спеціалізувалися на діяльності у сфері інформаційних технологій, створенні та впровадженні інновацій, сучасних бізнес-технологій тощо. Вважаємо таку практику позитивною та такою, що сприяє реалізації економічного потенціалу цього сектора національного господарства. Але відповідний потенціал і можливості ще далеко не реалізовані. Отже, в рамках інформаційно-комунікаційної політики держави важливо здійснювати заходи, які передбачають державну підтримку функціонування малих суб'єктів бізнесу у визначених видах економічної діяльності.

Головні вектори вдосконалення державної регуляторної політики розвитку малого підприємництва в Україні все ж стосуються економічної та організаційної підтримки. У таких цілях важливо застосовувати організаційно-економічний, інституційно-організаційний та інституційно-правовий механізми. Перший покликаний забезпечити належну організацію та мотиваційну підтримку бізнесу, другий – вибудувати якісну й ефективну систему державного управління розвитком цього сектора економіки, третій – створити сприятливе правове середовище для функціонування, діяльності та розвитку суб'єктів малого підприємництва.

ВИСНОВКИ

Система механізмів та конкретних інструментів державної політики має формуватися на основі ключових векторів ймовірного регуляторного впливу на поступ сектора малого підприємництва. Результатами прикладного вдосконалення регуляторної політики розвитку малого підприємництва в Україні мають стати: забезпечення стратегічного характеру управління та керованості розвитку цього сектора економіки та його суб'єктів; максимальна реалізація просторово-структурного потенціалу розвитку малого бізнесу; підвищення ефективності регулювання завдяки кращому розумінню проблем і перешкод; зниження витратомісткості регуляторної політики за рахунок заміщення фізичного контакту інформаційним; спрощення та узгодження положень нормативно-правових актів у сфері регулювання малого бізнесу; послаблення адміністративного тиску; формування інституційних платформ співпраці та інтеграційного розвитку суб'єктів малого підприємництва. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань регулювання підприємницької діяльності» від 18.09.2008 р. № 523-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/523-17>

2. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р. № 4618-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>

3. Балабенко О. В. Удосконалення механізму реалізації регуляторної політики держави : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03. Донецьк, 2008. 20 с.

4. Васильців Т. Г. Обґрунтування стратегічних завдань державної політики розвитку малого підприємництва в малих містах України. *Економічний дискурс*. 2016. № 3. С. 58–65.

5. Діяльність суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва за 2017 рік : статистичний збірник. Київ : Державна служба статистики України, 2018. 329 с.

6. Колупаєва І. В. Державна регуляторна політика: сутність та принципи формування. *Проблеми економіки*. 2013. № 4. С. 99–107.

7. Малига В. А. Регуляторна політика як напрям вдосконалення правового регулювання господарських відносин. *Наше право*. 2011. № 1. Ч. 2. С. 131–137.

8. Ясіновська І. Ф. Державна регуляторна політика в сфері підприємництва та її вплив на діяльність суб'єктів господарювання. *Інноваційна економіка*. 2012. № 5. С. 312–315.

Науковий керівник – Барна М. Ю., доктор економічних наук, доцент, перший проректор Львівського торговельно-економічного університету

REFERENCES

Balabenko, O. V. "Udoskonalennia mekhanizmu realizatsii rehuliatornoj polityky derzhavy" [Improvement of the mechanism of implementation of the regulatory policy of the state]: *avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.03*, 2008.

Dialnist subiektiv velykoho, serednyoho, maloho ta mikroprivyemnytstva za 2017 rik : statystychnyi zbirnyk [Activities of subjects of large, medium, small and microenterprises for 2017: statistical collection]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2018.

Kolupaieva, I. V. "Derzhavna rehuliatorna polityka: sutnist ta pryntsyipy formuvannia" [State regulatory policy: the essence and principles of formation]. *Problemy ekonomiky*, no. 4 (2013): 99-107.

[Legal Act of Ukraine] (2008). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/523-17>

[Legal Act of Ukraine] (2012). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>

Malyha, V. A. "Rehuliatorna polityka yak napriam vdoskonalennia pravovoho rehuliuвання hospodarskykh vidnosyn" [Regulatory policy as a direction of improvement of legal regulation of economic relations]. *Nashe pravo*, vol. 2, no. 1 (2011): 131-137.

Vasyltsiv, T. H. "Obgruntuvannia stratehichnykh zavdan derzhavnoi polityky rozvytku maloho pidprivyemnytstva v malykh mistakh Ukrainy" [Substantiation of strategic tasks of state policy of small business development in small cities of Ukraine]. *Ekonomichnyi dyskurs*, no. 3 (2016): 58-65.

Yasinovska, I. F. "Derzhavna rehuliatorna polityka v sferi pidprivyemnytstva ta yii vplyv na dialnist subiektiv hospodariuvannia" [State regulatory policy in the field of entrepreneurship and its impact on the activities of economic entities]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 5 (2012): 312-315.